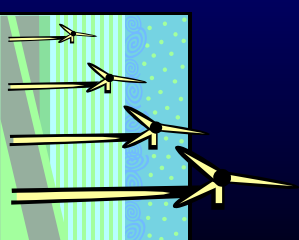

Darba aizsardzības prasības darba vides troksnim un vibrācijai

Jolanta Kanča
LM Darba departaments
(7021526, Jolanta.Kanca@lm.gov.lv)

Troksnis

- Skaņu var definēt kā jebkuru spiediena starpību, ko spēj uztvert dzirdes orgāni. Gadījumos, kad skaņa ir kaitinoša vai nevēlama, tā tiek saukta par **troksni**.

Ietekme uz veselību

- **Visizteiktākā negatīvā ietekme troksnim ir uz cilvēka dzirdi.** Ilgstoša paaugstināta trokšņa līmeņa iedarbība var radīt pakāpenisku dzirdes pasliktināšanos, kas gala rezultātā noved pie **vājdzirdības** vai pat kurluma.

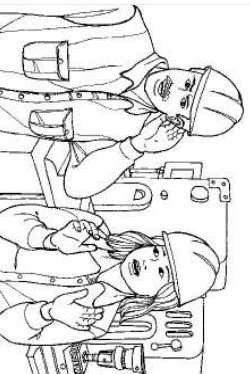
Normatīvie akti

- **Darba aizsardzības likums**, pieņemts Saeimā 2001.gada 20.jūnijā, stājās spēkā ar 2002.gada 1.janvāri.
- MK 2003.gada 4.februāra noteikumi Nr.66 “**Darba aizsardzības prasības nodarbināto aizsardzībai pret darba vides trokšņa radīto risku**”. (Padomes 1986.gada 12.maija Direktīva 86/188/EEC – Par darbinieku aizsardzību pret risku, kas saistīts ar troksni darbā, direktīva 2003/10/EC).

MK noteikumi Nr.66

Vispārīgie jautājumi

- Noteikumi nosaka darba aizsardzības prasības nodarbināto aizsardzībai pret darba vides trokšņa radīto risku, it īpaši ja iespējama nodarbinātā dzirdes pasliktināšanās.
- Noteikumi attiecas uz nodarbinātajiem **visās nodarbinātības jomās**, kurās nodarbinātie tiek vai var tikt pakļauti trokšņa radītam riskam.
- Par šo noteikumu ievērošanu ir atbildīgs darba devējs.
- Šo noteikumu ievērošanu kontrolē Valsts darba inspekcija.

MK noteikumi Nr.66

Trokšņa radītā riska novērtēšana un mērīšana

- Trokšņa radītā riska novērtēšanu darba devējs nodrošina atbilstoši uzņēmuma darba vides iekšējās uzraudzības un darba vides risku novērtēšanas kārtībai, iesaistot uzticības personas un nodarbinātos.
- **Jā**, pārbaudot darba vietas, konstatē, ka **troksnis rada vai var radīt risku nodarbinātā drošībai un veselībai**, darba devējs nodrošina **trokšņa mērījumus un trokšņa radītā riska novērtēšanu**.
- Trokšņa mērījumus veic darba vietās, kurās pēc sākotnējās (pirmreizējās) darba vietu pārbaudes konstatēts, ka troksnis **rada vai var radīt risku** nodarbināto drošībai vai veselībai.

MK noteikumi Nr.66

Trokšņa radītā riska novērtēšana un mērīšana

- **Trokšņa radītā riska novērtējumu** veic darba aizsardzības speciālists, kompetents speciālists vai kompetenta institūcija.

- **Trokšņa mērījumus veic** speciālisti un kompetenti speciālisti, kuri sertificēti Latvijas Akustiku apvienībā, kā arī kompetentas institūcijas un Ministru kabineta pilnvarotas akreditētas laboratorijas, izmantojot normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā verificētu akustisko mēraparatūru un ievērojot šo noteikumu 1.pielikumā noteikto trokšņa mērīšanas procedūru.

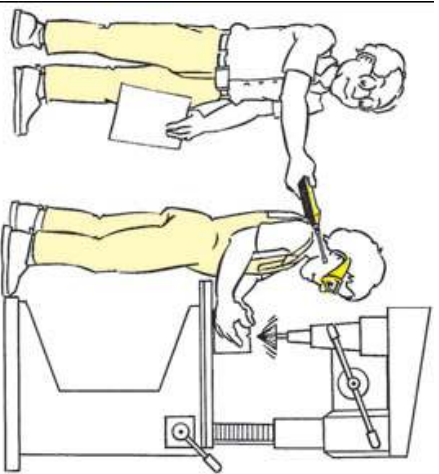

MK noteikumi Nr.66

Trokšņa radītā riska novērtēšana un mērīšana

- Trokšņa mērījumos izmantotās **metodes un mēraparatūru pielāgo** konkrētajiem apstākļiem, it īpaši mērāmā trokšņa raksturam, tā ekspozīcijas ilgumam un darba vides faktoriem.

- Trokšņa mērījumos izmantotās **metodes ietver mērīšanas punktu izvēli** atbilstoši konkrētajiem apstākļiem un situācijai, kādā nodarbinātais ir pakļauts troksnim ikdienas darbā. Troksni mēra un novērtē atbilstoši šo noteikumu 1.pielikumā noteiktajai trokšņa mērīšanas procedūrai.

MK noteikumi Nr.66

Troksņa radītā riska novērtēšana un mērīšana

- **Mērījumus ir jāveic iespējami tuvāk tā nodarbinātā ausij,** kura darba vietu jānovērtē. Veicot mērījumus, nedrīkst ar savu ķermeni (troksņa mērītāja operatora ķermeni) aizsegst troksni, kurš vērsts uz nodarbināto. Mērījumus var veikt darba vietā bez darbinieka klātbūtnes, tomēr tādos gadījumos ir jāpārliedzinās, ka šis apstāklis neizmaina parasto troksņu fonu.
- Mērījumus ir jāveic tad, kad **mērīšanas momentā esošie apstākļi atbilst tiem, kuri parasti ir pētāmajā darba vietā.**

MK noteikumi Nr.66

Troksņa radītā riska novērtēšana un mērīšana

Lai novērtētu troksņa radīto risku nodarbinātajiem, nosaka:

- 1) **pīka skaņas spiedienu** ($p_{pīka}$) – troksņa "C" frekvenču raksturlielnes izsvartotā momentānā skaņas spiediena maksimālo vērtību;
- 2) **ikdienas troksņa ekspozīcijas līmeni** ($L_{EX, 8st}$) (dB(A) attiecībā pret 20 μPa) – troksņu ekspozīcijas līmeņu laikā izsvartoto vidējo vērtību astoņu stundu darba dienā atbilstoši Latvijas valsts standarta LVS ISO 1999 : 1990 "Akustika – Darba vides troksņa iedarbības noteikšana un paliekošu dzirdes bojājumu novērtēšana" 3.6.apakšpunktam.

MK noteikumi Nr.66

Troksņa radītā riska novērtēšana un mērīšana

- Ja darba nedēļas laikā vienā un tajā pašā darba vietā troksņa līmenis pa dienām var būtiski atšķirties, **darba devējs ir tiesīgs** troksņa novērtēšanai ikdienas troksņa ekspozīcijas līmeni aizstāt ar **nedēļas troksņa ekspozīcijas vidējo ikdienas līmeni** (laikā izsvartotais vidējais troksņa ekspozīcijas līmenis piecu dienu darba nedēļai (40 stundas) atbilstoši LVS ISO 1999:1900.

MK noteikumi Nr.66

Troksņa radītā riska novērtēšana un mērīšana

- Troksņa ekspozīcijas robežvērtības un ekspozīcijas darbības vērtības:

1. **zemākā** ekspozīcijas darbības vērtība:

$L_{EX, 8st} = \mathbf{80}$ dB(A) un attiecīgi $p_{pīķa} = 112$ Pa ($L_{pīķa} = 135$ dB).

2. **augstākā** ekspozīcijas darbības vērtība:

$L_{EX, 8st} = \mathbf{85}$ dB(A) un attiecīgi $p_{pīķa} = 112$ Pa ($L_{pīķa} = 135$ dB);

3. **ekspozīcijas robežvērtība:**

$L_{EX, 8st} = \mathbf{87}$ dB(A) un attiecīgi $p_{pīķa} = 200$ Pa ($L_{pīķa} = 140$ dB);

MK noteikumi Nr.66

Trokšņa radītā riska novērtēšana un mērīšana

- Trokšņa radīto **risku novērtē ne retāk kā reizi gadā**, kā arī ja radīta jauna darba vieta vai notikušas būtiskas pārmaiņas darba vidē, kas minēto risku varētu palielināt.
- Trokšņa mērījumus veic:
 - **reizi gadā**, ja iepriekšējos mērījumos trokšņa līmenis darba vietā pārsniedza augstāko ekspozīcijas darbības vērtību (85 dB(A)) vai pīķa līmenis pārsniedza 140 dB;
 - **reizi trijos gados**, ja iepriekšējos mērījumos trokšņa līmenis darba vietā pārsniedza zemāko ekspozīcijas darbības vērtību (80 dB(A)), bet bija zemāks par augstāko ekspozīcijas darbības vērtību (85 dB(A)) un pīķa līmenis nepārsniedza 140 dB.

MK noteikumi Nr.66

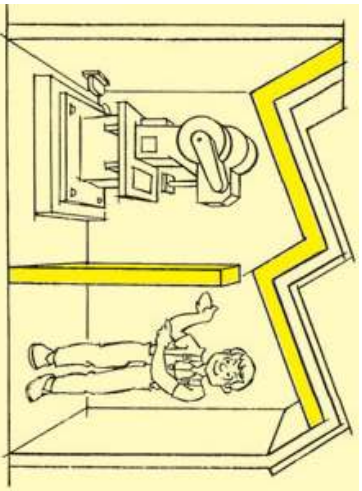
Trokšņa radītā riska novērtēšana un mērīšana

- Novērtējot trokšņa radīto risku, darba devējs ņem vērā:
 - trokšņa līmeni, veidu un ekspozīcijas ilgumu;
 - trokšņa ekspozīcijas robežvērtības un ekspozīcijas darbības vērtības;
 - trokšņa ietekmi uz īpaši jutīgo grupu nodarbinātajiem;
 - trokšņa mijiedarbības ietekmi (vibrācija, ototoksiskas vielas);
 - trokšņa un brīdinājuma signālu vai citu skaņu mijiedarbības ietekmi;
 - darba aprīkojuma ražotāja sniegto informāciju par trokšņa emisiju;
 - veselības pārbaūžu rezultātus un pieejamo informāciju par trokšņa ietekmi;
 - u.c.

MK noteikumi Nr.66

Trokšņa radītā riska novērtēšana un mērīšana

- Nosakot trokšņa līmeni, **neņem vērā individuālā dzirdes aizsardzības līdzekļa lietošanas ietekmi.**
- Darba devējs dokumentē un glabā visus trokšņa līmeņa mērījumu rezultātus vismaz 45 gadus, pēc tam tos nodod arhīvā.
- Nodarbinātajiem un uzticības personām ir tiesības iepazīties ar trokšņa radītā riska novērtējuma rezultātiem.
- Darba devējs **nodrošina, lai trokšņa radītā riska novērtējuma rezultāti**, tai skaitā mērījumu rezultāti, būtu pieejami ārstam vai iestādei, kas atbild par nodarbinātā veselības aprūpi.

MK noteikumi Nr.66

Trokšņa radītā riska novērtēšana un samazināšana

- **Troksnis darba vidē ir jānovērš vai jāsamazina līdz minimumam**, īpaši trokšņa avotā un trokšņa izplatības ceļos.
- **Trokšņa līmenis darba vietās nedrīkst pārsniegt šajos noteikumos noteikto trokšņa ekspozīcijas robežvērtību (87 dB(A)) vai pīķa līmeni – 140 dB.**
- Ja tiek pārsniegta trokšņa ekspozīcijas robežvērtība, **nekavējoties jāveic darba aizsardzības pasākumus** trokšņa līmeņa samazināšanai vismaz līdz ekspozīcijas robežvērtībai (87 dB(A)).

MK noteikumi Nr.66

Trokšņa radītā riska novērtšana un samazināšana

Veicot kolektīvos aizsardzības pasākumus trokšņa radītā riska novērtšanai vai samazināšanai, darba devējs:

- izmanto citas darba metodes ar mazāku trokšņa ekspozīciju;
- izvēlas darba aprīkojumu, kurš rada pēc iespējas mazāku troksni;
- ņem vērā darba vietu un darbstaciju iekārtojumu un izvietojumu;
- nodrošina nodarbināto apmācību un instruēšanu par pareizu darba aprīkojuma lietošanu;
- ņem vērā trokšņa samazināšanas iespējas ar tehniskiem līdzekļiem;
- nodrošina piemērotu darba organizāciju;
- u.c.

MK noteikumi Nr.66

Trokšņa radītā riska novērtšana un samazināšana

- Darba vietās, kur trokšņa līmenis pārsniedz zemāko trokšņa ekspozīcijas darbības vērtību (80 dB(A)), darba devējs nodrošina:

- nodarbinātos ar individuālajiem dzirdes aizsardzības līdzekļiem;
- nodarbināto un uzticības personu apmācību un instruēšanu par trokšņa radīto risku, īpašu uzmanību pievēršot:
 - trokšņa radītā riska raksturam;
 - veiktajiem un veicamajiem darba aizsardzības pasākumiem;
 - trokšņa ekspozīcijas robežvērtībām un trokšņa ekspozīcijas darbības vērtībām;
 - trokšņa radītā riska novērtējumam, mērījumu rezultātiem un paskaidrojumiem;
 - pareizai individuālo dzirdes aizsardzības līdzekļu lietošanai;
 - dzirdes pārbaudes nozīmei un dzirdes bojājuma pazīmēm;
 - drošām darba metodēm, lai samazinātu pakļaušanu trokšņa iedarbībai.

MK noteikumi Nr.66

Trokšņa radītā riska novērsšana un samazināšana

- Darba vietās, **kur trokšņa līmenis pārsniedz augstāko trokšņa ekspozīcijas darbības vērtību (85 dB(A))**, papildus minētajām prasībām darba devējs nodrošina:
 - minētās informācijas izvietošanu nodarbinātajiem pieejamās vietās.
 - trokšņa līmeņa samazināšanai nepieciešamo tehnisko un organizatorisko pasākumu programmas izstrādāšanu un ieviešanu;
 - individuālo dzirdes aizsardzības līdzekļu lietošanu;
 - drošības zīmju izvietošanu darba vietās;
 - bīstamās zonas norobežošanu un ierobežotu piekļūšanu šīm zonām, ja pakļaušana trokšņa iedarbībai ir pamatota un ierobežojumi ir tehniski iespējami.

MK noteikumi Nr.66

Trokšņa radītā riska novērsšana un samazināšana

- Ja pēc veiktajiem darba aizsardzības pasākumiem **trokšņa līmenis darba vietās pārsniedz trokšņa ekspozīcijas robežvērtības (87 dB(A)) vai pīķa līmenis pārsniedz 140 dB**, darba devējs:
 - **nekavējoties veic pasākumus**, lai nepieļautu nodarbināto pakļaušanu šādam trokšņa līmenim un samazinātu trokšņa līmeni vismaz līdz ekspozīcijas robežvērtībām (87dB(A)) un pīķa līmeni attiecīgi līdz 140 dB);
 - **analizē un nosaka iemeslus**, kuru dēļ trokšņa līmenis pārsniedz pieļaujamās ekspozīcijas robežvērtības;
 - **veic izmaiņas darba aizsardzības pasākumos**, lai novērstu pieļaujamās trokšņa ekspozīcijas robežvērtības pārsniegšanu.

MK noteikumi Nr.66

Trokšņa radītā riska novērtšana un samazināšana

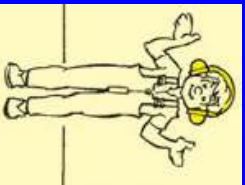
- Pamatojoties uz trokšņa mērījumu rezultātiem, darba devējs sastāda nodarbināto sarakstu, kurā iekļauj:
 - nodarbinātos, kuri darba vietā tiek pakļauti trokšņa līmenim **80 - 85dB(A)**;
 - nodarbinātos, kuri darba vietā tiek pakļauti trokšņa līmenim, kas pārsniedz **85 dB(A)**.
- Ja darbības veida dēļ uzņēmumā ir izveidotas **atpūtas telpas** nodarbināto vajadzībām, darba devējs nodrošina, lai trokšņa līmenis šajās telpās tiktu samazināts līdz līmenim, kas atbilst atpūtas telpu izmantošanas mērķiem un apstākļiem.

MK noteikumi Nr.66

Individuālo aizsardzības līdzekļu lietošana

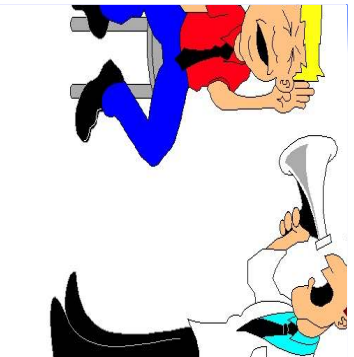
- Ja tehnoloģisku vai citu pamatotu apsvērumu dēļ **nav iespējams samazināt troksni ar kolektīvajiem aizsardzības pasākumiem** vai arī tie nav pietiekami, lai nodrošinātu nodarbināto drošību un veselības aizsardzību, **izmanto individuālos aizsardzības līdzekļus.**
- Darba devējs **bez maksas** nodrošina nodarbinātos ar pietiekamu daudzumu individuālo dzirdes aizsardzības līdzekļu.

MK noteikumi Nr.66

Individuālo aizsardzības līdzekļu lietošana

- Individuālos dzirdes aizsardzības līdzekļus **pielāgo** nodarbinātajam un viņa darba apstākļiem.
- Darba devējs **nodrošina** nodarbinātajiem piešķirto **individuālo aizsardzības līdzekļu efektivitātes pārbaudi**, lai nodrošinātu, ka nodarbināto drošība un veselība netiek pakļauta trokšņa radītajam riskam.

MK noteikumi Nr.66

Nodarbināto veselības pārbaudes

- Ja nodarbināto dzirde pakļauta trokšņa līmenim, kas pārsniedz **80 dB(A)**, darba devējs nodrošina nodarbināto obligātās veselības pārbaudes, saskaņā ar MK 2004.gada 8.jūnija noteikumiem **Nr.527** “Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude”
4.6.punkts:
 - 80 - 85dB(A), - veselības pārbaude veicama reizi 3 gados;
 - 85 - 87dB(A), - veselības pārbaude veicama reizi 2 gados;
 - virs 87 dB(A) - veselības pārbaude veicama reizi gadā.

- Darba devējs **regulāri** dokumentē nodarbināto dzirdes pārbaūžu rezultātus.

MK noteikumi Nr.66

Nodarbināto veselības pārbaudes

- Ja nodarbināto dzirdes pārbaudes rezultāti liecina, ka nodarbinātā dzirdes bojājumus ir izraisījis darba vides troksnis, darba devējs:
 - **pārskata trokšņa radītā riska novērtējuma rezultātus;**
 - **pārskata pasākumus**, kas paredzēti trokšņa radītā riska novēršanai vai samazināšanai;
 - **ņem vērā** arodslimībās vai arodveselībā sertificēta ārsta, kompetentā speciālista vai kompetentās institūcijas **ieteikumus**, veicot pasākumus trokšņa radītā riska novēršanai vai samazināšanai, **un paredz iespēju norīkot nodarbināto alternatīvos darbos**, kur viņš netiek pakļauts trokšņa iedarbībai;
- u.c.

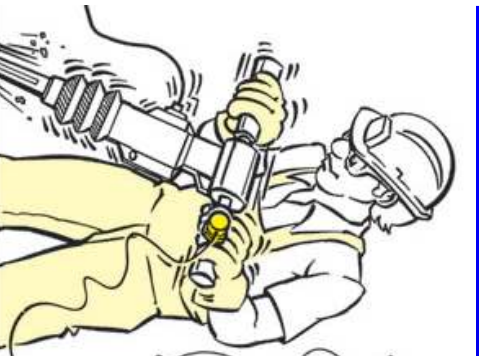
MK noteikumi Nr.66

Nodarbināto veselības pārbaudes

- Darba devējs **ņem vērā veselības pārbaužu rezultātus**, plānojot un nosakot darba aizsardzības pasākumus trokšņa radītā riska novēršanai vai samazināšanai līdz pieļaujamajam līmenim.
- Darba devējs **glabā** visus nodarbināto dzirdes pārbaužu **rezultātus** vismaz **45 gadus**. Nodarbinātajam ir tiesības iepazīties ar veselības pārbaužu rezultātiem, kas attiecas tieši uz viņu.

Vibrācija

- Materiālo daļu svārstības un to kustības. Raksturo **frekvence** (svārstību skaits sekundē, Hz) un **amplitūda**.

Vibrācijas intensitāti izsaka:

Vibropaātrinājums (m/s^2)

Vibroātrums (m/s)

Vibronovirze (m)

Vibrācija

- **Plaukstas un rokas vibrācija**, kas tiek pārvadīta caur nodarbinātā rokām ar darba aprīkojumu, kura darbība saistīta ar sitieniem un rotāciju, radot risku nodarbinātā drošībai un veselībai, jo īpaši asinsvadu, kaulu un locītavu, muskuļu un nervu sistēmas darbības traucējumus.

- **Visa ķermeņa vibrācija**, kas tiek pārvadīta caur stāvoša vai sēdoša nodarbinātā atbalsta virsmām un pamatā skar visu ķermeni, radot risku nodarbinātā drošībai un veselībai, jo īpaši mugurkaula jostas daļas slimību risku un mugurkaula traumas.

Normatīvie akti

- **Darba aizsardzības likums**, pieņemts Saeimā 2001.gada 20.jūnijā, stājās spēkā ar 2002.gada 1.janvāri.
- MK 2004.gada 13.aprīļa noteikumi Nr.284 “**Darba aizsardzības prasības nodarbināto aizsardzībai pret vibrācijas radīto risku darba vidē**”. stājās spēkā ar **2005.gada 1.jūliju.** (Padomes Direktīva 2002/44/EC)

MK noteikumi Nr.284

Vispārīgie jautājumi

- Noteikumi nosaka darba aizsardzības prasības nodarbināto aizsardzībai pret vibrācijas radīto risku darba vietā.
- Noteikumi attiecas uz nodarbinātajiem **visās nodarbinātības jomās**, kurās nodarbinātie tiek vai var tikt pakļauti vibrācijas radītam riskam, izņemot tādu visa ķermeņa vibrāciju uz kuģiem, kuras frekvence ir zemāka par 1Hz.
- Par šo noteikumu ievērošanu ir atbildīgs darba devējs.
- Šo noteikumu ievērošanu kontrolē Valsts darba inspekcija

MK noteikumi Nr.284

Vibrācijas radītā riska novērtēšana un mērīšana

- Vibrācijas radītā riska novērtēšanu darba devējs nodrošina atbilstoši uzņēmuma darba vides iekšējās uzraudzības un darba vides risku novērtēšanas kārtībai, iesaistot uzticības personas un nodarbinātos.
- **Ja**, darba vietu pārbaudē un pēc iepazīšanās ar darba iekārtu tehnisko dokumentāciju konstatēts, ka vibrācija **rada vai var radīt risku nodarbinātā drošībai un veselībai**, darba devējs nodrošina **vibrācijas radītā riska novērtēšanu un pirmreizējus vibrācijas līmeņa mērījumus**.
- Vibrācijas radīto risku novērtē ne retāk kā reizi gadā, kā arī, ja radīta jauna darbavietā vai notikušas būtiskas pārmaiņas darba vidē, kas minēto risku var palielināt.

MK noteikumi Nr.284

Vibrācijas radītā riska novērtēšana un mērīšana

Vibrāciju mēra šajā jomā sertificēti speciālisti, kā arī kompetentas institūcijas un akreditētas laboratorijas, izmantojot normatīvajos aktos noteiktā kārtībā reģistrētu un kalibrētu mēraparāturu un ievērojot prasības, kas noteiktas standartos:

LVS EN ISO 5349-1:2002
LVS EN ISO 5349-2:2002
LVS EN ISO 2631-1:2003
LVS EN ISO 2631-2:2003

MK noteikumi Nr.284

Vibrācijas radītā riska novērtēšana un mērīšana

- Izmantotās mērīšanas metodes ietver diskrētu mērījumu noteikšanu, kuri raksturo attiecīgās vibrācijas individuālo ekspozīciju uz nodarbināto;
- Izmantojamās mērīšanas metodes un aparāturu **pielāgo** mērāmās vibrācijas konkrētajiem parametriem, apkārtējās vides parametriem un mēraparātu parametriem saskaņā ar standartiem:

Plaukstas un rokas vibrācija (LVS EN ISO 5349-2:2002). Ja aprīkojums jātur ar abām rokām, mērījumus izdara katrai rokai.

Visa ķermeņa vibrācija (LVS EN ISO 2631-2:2003)

MK noteikumi Nr.284

Vibrācijas radītā riska novērtēšana un mērīšana

Tiek noteiktas vibrācijas ekspozīcijas **robežvērtības** un ekspozīcijas **darbības vērtības**:

Plaukstas un rokas vibrācijai standartizētā astoņu stundu atskaites perioda dienas ekspozīcijas

- robežvērtība ir 5 m/s^2
- darbības vērtība ir $2,5 \text{ m/s}^2$

Visa ķermeņa vibrācijai standartizētā astoņu stundu atskaites perioda dienas ekspozīcijas

- robežvērtība ir $1,15 \text{ m/s}^2$
- darbības vērtība ir $0,5 \text{ m/s}^2$

MK noteikumi Nr.284

Vibrācijas radītā riska novērtēšana un mērīšana

Nodrošinot vibrācijas radītā riska novērtēšanu, darba devējs **ņem vērā:**

- Vibrācijas ekspozīcijas mērījumu rezultātus;
- Ekspozīcijas robežvērtību un darbības vērtību;
- Darba aprīkojuma ražotāja sniegto informāciju;
- **Obligāto veselības pārbažu rezultātus;**
- Vibrācijas radītā riska ietekmi uz to nodarbināto drošību un veselību, kuri pieder pie īpaši jūtīgas riska **grupas** (piem. pusaudži, grūtnieces un sievietes pēcdzemdību periodā, invalīdi);
- u.c.

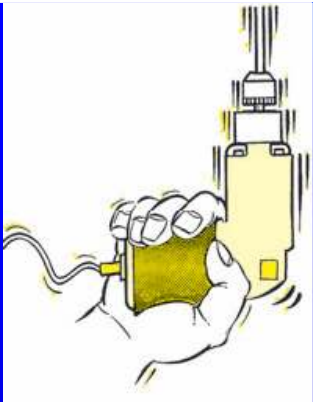

MK noteikumi Nr.284

Vibrācijas radītā riska novērtēšana un mērīšana

- Darba devējs **dokumentē un glabā** visus vibrācijas novērtēšanas un mērījumu rezultātus vismaz 45 gadus.

- Nodarbinātajiem un uzticības personām ir **tiesības iepazīties** ar vibrācijas radītā riska novērtējuma rezultātiem.

MK noteikumi Nr.284

Vibrācijas radītā riska novēšana un samazināšana

- Darba devējs nodrošina vibrācijas radītā riska **novēšanu un samazināšanu līdz minimumam**, īpaši vibrācijas avotā un vibrācijas izplatības ceļos.
- Ja tik pārsniegta noteikumos minētā dienas ekspozīcijas darbības vērtība, pamatojoties uz riska novērtējuma rezultātiem, darba devējs izstrādā **pasākumu plānu riska samazināšanai**, kurā paredz:
 - citas darba metodes un veicamajam darbam piemērotu darba aprīkojumu;
 - iespēju izmantot papildaprīkojumu (piem.sēdekļi, rokturi u.c.);
 - nodarbināto informēšanu un apmācību;
 - vibrācijas ilguma un intensitātes ierobežošanu;
 - atbilstošus darba grafikus ar pietiekamu atpūtas laiku un atbilstošu darba apģērbu
- u.c.

MK noteikumi Nr.284

Vibrācijas radītā riska novēšana un samazināšana

- Darba devējs **nodrošina** nodarbinātos **ar** atbilstošām **sadzīves un atpūtas telpām**, kas ir apsildāmas un kurās nodarbinātajiem ir iespēja atpūsties bez vibrācijas ietekmes radīta riska.
- Darba devējs nodrošina, lai nodarbinātie, kas pakļauti vibrācijas radītam riskam darba vietā, un šo nodarbināto pārstāvjī tiktu **apmācīti un informēti** par:
 - vibrācijas radīto risku;
 - darba aizsardzības pasākumiem;
 - ekspozīcijas un darbības vērtībām;
 - mērījumu un riska novērtēšanas rezultātiem;
 - drošām darba metodēm;
 - u.c.

MK noteikumi Nr.284

Individuālo aizsardzības līdzekļu lietošana

- Nodarbinātos, kas darba vietā pakļauti vibrācijas radītam riskam, darba devējs bez maksas nodrošina ar pietiekamu daudzumu individuālo aizsardzības līdzekļu.
- Individuālos aizsardzības līdzekļus izvēlas tā, lai, tos pareizi lietojot, risks nodarbinātajiem tiktu novērsts vai samazināts līdz minimumam.
- Individuālie aizsardzības līdzekļi ir piemēroti konkrētam nodarbinātajam un viņa darba apstākļiem.

MK noteikumi Nr.284

Nodarbināto veselības pārbaudes

- Ja nodarbinātais pakļauts vibrācijas iedarbībai, kas pārsniedz noteikumos noteiktās vērtības, **darba devējs nodrošina obligātās veselības pārbaudes** saskaņā ar MK 2004.gada 8.jūnija noteikumiem **Nr.527** “Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude”.

Plaukstas un rokas vibrācija – **reizi gadā**

Visa ķermeņa vibrācija – **reizi divos gados**

- Darba devējs **regulāri dokumentē** veselības pārbažu rezultātus.

MK noteikumi Nr.284

Nodarbināto veselības pārbaudes

- Ja veselības pārbaudes rezultāti liecina, ka nodarbinātā veselības traucējumus ir izraisījusi vibrācijas iedarbība, darba devējs:
 - **pārskata** vibrācijas radītā **riska novērtējuma rezultātus**;
 - **pārskata pasākumus**, kas paredzēti vibrācijas riska novēršanai un samazināšanai;
 - **ņem vērā** ārsta, kompetenta speciālista vai kompetentas institūcijas **ieteikumus**, veicot pasākumus riska novēršanai un samazināšanai;
 - **nodrošina regulāru** šī nodarbinātā **veselības uzraudzību**.

Noderīgas adreses

- Valsts darba inspekcija - www.vdi.lv
- Labklājības ministrija - www.lm.gov.lv
- Darba devēju konfederācija - www.lddk.lv
- Arodbiedrību savienība - www.lbas.lv
- Darba un vides veselības institūts www.parks.lv/home/ioeh/
- Eiropas Darba Drošības un Veselības Aizsardzības Aģentūra Latvijā - <http://osha.lv>
- OHS Agency (Bilbao): <http://europe.osha.eu.int/>

Paldies par uzmanību!